

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT

BARNEVERNET

I

BEIARN KOMMUNE

Juni 2007

FORORD

Kontrollutvalget i Beiarn kommune har bedt Salten kommunerevisjon IKS vurdere kvaliteten og ressursbruken i barnevernet i kommunen.

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen.

Bodø, den 14.06.07

Arne Willy Hillestad
Oppdragsansvarlig revisor

Eivind Berg
Forvaltningsrevisor

INNHOLDSFORTEGNELSE

0. Sammendrag	5
1. Innledning	6
1.1 Bakgrunnen for prosjektet	6
1.2 Formål.....	6
1.3 Problemstillinger	6
2. Metode og gjennomføring.....	6
2.1 Dataenes gyldighet og pålitelighet	7
3. Revisjonskriterier	7
4. Hvordan har ressurs- og saksutviklingen vært?	8
4.1 Generelt	8
4.2 Fakta	8
4.3 Vurderinger.....	10
5. Fungerer organiseringen på en god måte?	10
5.1 Revisjonskriterier.....	10
5.2 Fakta	11
5.3 Vurderinger.....	11
6. Hvordan ivaretas kompetanseutvikling for de ansatte i barnvernet?	12
6.1 Revisjonskriterier.....	12
6.2 Fakta	12
6.3 Vurderinger.....	13
7. Overholdes tidsfrister for meldinger og undersøkelser?	14
7.1 Revisjonskriterier.....	14
7.2 Fakta	14
7.3 Vurderinger.....	14
8. Skjer saksbehandlingen i tråd med lover og forskrifter?	15
8.1 Generelt	15
8.2 Revisjonskriterier.....	15
8.3 Fakta	15

8.4 Vurderinger.....	16
9. Hvordan fungerer oppfølgingen av fosterhjem?.....	17
9.1 Generelt	17
9.2 Revisjonskriterier.....	17
9.3 Fakta	18
9.4 Vurderinger.....	18
10. Konklusjoner	19
11. Anbefalinger.....	20
12. Rådmannens uttalelse	20

Vedlegg: Rådmannens uttalelse

0. Sammendrag

Salten kommunerevisjon IKS har på oppdrag fra kontrollutvalget i Beiarn kommune vurdert kvaliteten og ressursbruken i barnevernet i kommunen.

følgende problemstillinger er belyst:

1. Hvordan har ressurs og saksutviklingen vært?
2. Fungerer organiseringen på en god måte?
3. Hvordan ivaretas kompetanseutvikling for de ansatte i barnevernet?
4. Overholdes tidsfrister for meldinger og undersøkelser?
5. Skjer saksbehandlingen i tråd med lov og forskrifter?
6. Hvordan fungerer oppfølgingen av fosterhjem?

Gjennomgangen av barneverntjenesten i kommunen viser at lovkravene på en del områder i stor grad kan anses som oppfylt. Samtidig er det også klare mangler på enkelte områder. Det vi hovedsakelig finner å bemerke er:

Manglende innføring av internkontrollsystemer. Disse skulle etter lovverket vært etablert innen 01.01.06. Rådmannen presiseres at barneverntjenesten ikke er uten rutiner og systemer som sikrer kontroll og forsvarlig saksbehandling og drift, men at disse i liten grad er oppsummert og skriftliggjort, men uttaler samtidig at manglende dokumenterte internkontrollsystemer tas til etterretning og vil bli rettet opp så snart kontoret er bemannet slik det skal være¹.

Ingen av de skriftlige vedtakene vi har sett nærmere på opplyser om retten til å se sakens dokumenter. Kommunen opplyser imidlertid at dette nå er rettet opp i.

I bare ett av seks tilfeller vi har sett nærmere på, hvor det er truffet hjelpetiltak etter § 4-4, foreligger det en ferdig utarbeidet tiltaksplan. Det foreligger altså klare brudd på barnevernlovens § 4-5 som sier at tiltaksplan skal utarbeides der det er vedtatt hjelpetiltak etter § 4-4. Rådmannen opplyser at administrasjonen er i ferd med å forbedre seg angående avdekking av manglende tiltaksplaner og omsorgsplaner.

Barneverntjenestens har bare gjennomført 2 tilsyn per fosterhjem i 2006, og ikke 4 slik lovverket sier. Ifølge kommunen skyldes dette en feiltolkning av loven, noe det vil bli rettet opp i.

Når det gjelder barnevernlovens § 4-19, vedrørende barn og foreldres rett til samvær med hverandre, har kommunen ikke kunnet legge fram dokumentasjon som i tilstrekkelig grad viser at samværsretten er oppfylt i tråd med fylkesnemndas vedtak.

¹ Kommunen er for tiden uten helse- og sosialleder. Det er ventet at ny helse- og sosialsjef tiltrer i oktober.

1. Innledning

1.1 Bakgrunnen for prosjektet

Barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling skal få nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barnevernet skal ved forebyggende arbeide bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Disse er de overordnede målene for barnevernets arbeid. Dersom kommunen ikke når sine mål på dette området kan dette gi store konsekvenser for brukerne dvs. barn, unge og foreldre. Det er derfor av stor betydning at barnevernet fungerer på en god måte. Kontrollutvalget ønsker å ha fokus på rettsikkerheten til "brukerne" i kommunen, i denne sammenheng representert ved barna.

Plan for forvaltningsrevisjon ble vedtatt i kommunestyret i sak nr. 01/06. På bakgrunn av denne har kontrollutvalget i Beiarn kommune vedtatt at Salten Kommunerevisjon IKS skal gjennomføre en undersøkelse av barnevernet i kommunen.

1.2 Formål

Kontrollutvalget ønsker å få vurdert kvaliteten og ressursbruken i barnevernet i kommunen.

1.3 Problemstillinger

Av formålet har vi utledet følgende problemstillinger:

1. Hvordan har ressurs og saksutviklingen vært?
2. Fungerer organiseringen på en god måte?
3. Hvordan ivaretas kompetanseutvikling for de ansatte i barnevernet?
4. Overholdes tidsfrister for meldinger og undersøkelser?
5. Skjer saksbehandlingen i tråd med lov og forskrifter?
6. Hvordan fungerer oppfølgingen av fosterhjem?

2. Metode og gjennomføring.

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Metode er samlebetegnelsen på de framgangsmåtene som benyttes for å samle inn data som kan gi svar på problemstillingen i en undersøkelse. Framgangsmåten i denne undersøkelsen har vært intervju, dokumentanalyse og statistikkanalyse.

Ressurs- og saksutviklingen er analysert med bakgrunn i KOSTRA-tall for barnevernstjenesten. Tall fra KOSTRA gir muligheter både for å se på utviklingen over tid (2001-2005) og for å gjøre sammenligninger med andre kommuner. Vi har også innhentet statistikk fra fylkesmannen vedrørende overholdelse av frister. Ellers er problemstillingene

belyst ved å gå gjennom de saksmappene som foreligger. Vi har også gjennomført samtaler med helse- og sosialleder i kommunen.

Det er for tiden 6 barn som mottar barnevernstiltak i Beiarn kommune. Det foreligger imidlertid et ubenyttet vedtak for et syvende barn. Tilbudet (et frivillig hjelpetiltak) er imidlertid ikke tatt imot i dette tilfellet. Vedtaket er derfor ikke lenger gjeldende og må eventuelt gjøres på nytt. Tre barn er i fosterhjem. De resterende sakene gjelder hjelpevedtak etter barnevernlovens § 4-4. På bakgrunn av at det er såpass få saker i Beiarn kommune har det ikke vært nødvendig å gjøre et utvalg av saksmapper. Vi har sett nærmere på alle 6 saksmappene som per i dag foreligger.

2.1 Dataenes gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at det skal være samsvar mellom formålet for undersøkelsen og de data som er samlet inn. Vi mener at innsamlede data i denne undersøkelsen er egnet til å svare på problemstillingene. Det er viktig å være klar over at opplysningene i rapporten representerer et utvalg av ”virkeligheten”. Vi har riktignok gått gjennom alle saksmappene, men ikke alle forhold ved de undersøkte sakene. Vi mener likevel at vi har tilstrekkelig med informasjon til å gi et bilde av hvordan situasjonen er for barnevernet i Beiarn, med bakgrunn i problemstillingene som er listet opp i kapittel 1.3. Med pålitelige data menes at data skal være mest mulig presise og nøyaktige. Dette er blant annet ivaretatt ved at faktaopplysningene i rapporten etter anmodning er verifisert av kommunen.

3. Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er en samlebetegnelse på de krav og forventninger som kan stilles til den funksjon, aktivitet eller prosedyre som er gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kriteriene holdt sammen med faktagrunnlaget danner basis for de analyser og vurderinger som foretas, og de konklusjoner som trekkes i en forvaltningsrevisjon. Aktuelle kilder for utredning av revisjonskriterier er lover, forskrifter, retningslinjer, vedtak, avtaler og anerkjent teori.

Til grunn for denne rapporten ligger:

- Lov om barnevernstjenester. Lov 1992 – 07 – 17 nr 100.
- Forvaltningsloven. Lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker.
- Retningslinjer om saksbehandlingen i barnevernstjenesten. Barne- og familiedepartementet 1995, revidert 2002.
- Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barnevernstjenester. FOR 2005-12-14 nr 1584.
- Forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven. FOR 1999-10-15 nr 1090.
- Forskrift om fosterhjem. FOR 2003-12-18 nr 1659.
- KOSTRA-tall.
- Statistikk fra fylkesmannen.

En detaljert utledning av revisjonskriteriene vil framgå i eget avsnitt under hver enkelt problemstilling.

4. Hvordan har ressurs- og saksutviklingen vært?

4.1 Generelt

Barnevernloven stiller ingen kriterier for saksutvikling og ressursbruk. Av barnevernlovens § 1-1 framkommer det riktignok at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, skal sikres nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. KOSTRA-tall alene gir etter revisjonenes vurdering ingen muligheter for å vurdere hvorvidt barnevernlovens § 1-1 er oppfylt. Gjennomgangen av ressurs- og saksutviklingen vil derfor være rent beskrivende.

4.2 Fakta

Ressurs- og saksutviklingen er analysert med bakgrunn i KOSTRA-tall for barnevernstjenesten². Dette gir muligheter både for sammenligninger med andre kommuner, samt muligheter for å se på utviklingen i Beiarn kommune over tid. Beiarn tilhører kommunegruppe³ 6. Det vil derfor være naturlig å gjøre sammenligninger med kommunene i kommunegruppe 6. I tillegg vil vi sammenligne med Nordland og landsgjennomsnittet.

Ressursutvikling i barnevernet

Tabell 4.2.1

Nøkkeltall for perioden 2001 – 2005 (Beiarn)	2001	2002	2003	2004	2005
Totale netto driftsutgifter per barn i barnevernet	89143	57455	94625	101714	54333
Netto driftsutgifter til barnevern i prosent av totale driftsutgifter	1,2	1,3	1,5	1,4	1,5
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (prosent)	0,0	0,0	0,0	2,0	0,6
Andel netto driftsutgifter til barneverntiltak i familien (prosent)	14,4	17,9	6,7	13,9	7,0
Andel netto driftsutgifter til barneverntiltak utenfor familien (prosent)	85,6	82,1	93,3	84,1	92,4
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år	2438	2678	3320	3312	3739
Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	-	-	-	2,3	4,1

Tabell 4.2.2

Nøkkeltall 2005	Beiarn	Gruppe 6	Nordland	Landet
Totale netto driftsutgifter per barn i barnevernet	54333	64334	61653	77137
Netto driftsutgifter til barnevern i prosent av totale driftsutgifter	1,5	1,9	2,7	3,2
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (prosent)	0,6	36,4	34,1	31,9
Andel netto driftsutgifter til barneverntiltak i familien (prosent)	7,0	16,1	15,1	17,2
Andel netto driftsutgifter til barneverntiltak utenfor familien (prosent)	92,4	47,5	50,8	50,9
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år	3739	3927	3815	3868
Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	4,1	3,1	2,6	2,3

² Kommunen har ikke noen oversikter over budsjettressurser utover det som er rapportert til KOSTRA.

³ Statistisk sentralbyrå har gruppert kommunene i 29 kategorier av sammenlignbare kommuner.

Saksutvikling i barnevernet

Tabell 4.2.3

Nøkkeltall for perioden 2001 – 2005 (Beiarn)	2001	2002	2003	2004	2005
Barn med tiltak i løpet av året	1	8	8	7	9
Barn med tiltak i opprinnelig familie	-	3	2	4	4
Barn med tiltak utenfor opprinnelig familie	1	2	6	3	5
Antall undersøkelser	6	10	5	4	9
Andel undersøkelser som førte til tiltak (prosent)	-	30,0	80,0	75,0	42,9
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	10,0	22,0	16,0	14,0	10,7
Andel barn med undersøkelse i forhold til antall innbyggere 0-17 år (prosent)	2,3	4,2	2,2	1,9	4,1
Andel barn med tiltak i forhold til antall innbyggere 0-17 år (prosent)	0,4	3,4	3,5	3,3	4,1

Tabell 4.2.4

Nøkkeltall 2005	Beiarn	Gruppe 6	Nordland	Landet
Andel undersøkelser som førte til tiltak (prosent)	42,9	50,6	51,4	53,2
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	10,7	19,0	21,1	19,5
Andel barn med undersøkelse i forhold til antall innbyggere 0-17 år (prosent)	4,1	3,3	3,1	2,4
Andel barn med tiltak i forhold til antall innbyggere 0-17 år (prosent)	4,1	4,5	4,3	3,6

Tabell 4.2.1 viser at driftsutgiftene per barn i barnevernet varierer mye fra år til år. Per 2005 ligger utgiftene lavere enn for både kommunegruppe 6, Nordland og landsgjennomsnittet (tabell 4.2.2). Netto driftsutgifter i prosent av totale driftsutgifter har steget noe i perioden 2001 – 2005, men ligger per 2005 lavere enn for sammenlignbare kommuner (kommunegruppe 6), og betydelig lavere enn for Nordland og landet som helhet. Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år har også steget noe i perioden 2001 – 2005, og ligger per 2005 omtrent på nivå med både kommunegruppe 6, Nordland og landet som helhet. Av KOSTRA-tallene framkommer det at Beiarn bruker en svært liten andel av driftsutgiftene til saksbehandling. Videre framkommer det av tabell 4.2.2 at Beiarn bruker langt mer ressurser på barneverntiltak utenfor familien og langt mindre på barneverntiltak i familien enn hva både sammenlignbare kommuner, Nordland og landsgjennomsnittet.

Tabell 4.2.3 viser saksutviklingen i barnevernet i Beiarn i perioden 2001 – 2005. I tillegg har vi også her gjort sammenligninger med sammenlignbare kommuner (kommunegruppe 6), Nordland og landet som helhet der dette har vært mulig⁴. Også her ser vi store svingninger i ulike nøkkeltall fra år til år. Av tabell 4.2.4 framkommer det at antall barn med tiltak eller undersøkelse per årsverk i 2005 ligger betydelig lavere i Beiarn sammenlignet med både kommunegruppe 6, Nordland og landsgjennomsnittet. Av tabell 4.2.3 framkommer det imidlertid at det samme tallet lå på 22,0 i 2002 i Beiarn. Kommunen opplyser at de ikke har hatt noen klagesaker de siste årene.

⁴ For en del variabler har ikke KOSTRA regnet ut gjennomsnittet for de ulike kommunegruppene, fylkene og landet som helhet.

4.3 Vurderinger

KOSTRA-tallene viser som nevnt at Beiarn bruker en svært liten andel av driftsutgiftene til saksbehandling. Ifølge helse- og sosialleder har kommunen en 50 % stilling til saksbehandling innen barnevern. Denne utgjør 160 000 kr i året, eller 13,3 % av det totale budsjettet på 1 200 000. Imidlertid opplyser kommunen at hele budsjettet for 2005 ikke ble brukt, og at den riktige prosentandelen av driftsutgifter til saksbehandling nok lå nærmere 20 % i 2005. Helse- og sosialleder opplyser at tallene som her framkommer av KOSTRA muligens kan ha regnskapstekniske årsaker.

Som nevnt viser tabell 4.2.2 at Beiarn bruker langt mer ressurser på barneverntiltak utenfor familien og langt mindre på barneverntiltak i familien enn hva både sammenlignbare kommuner, Nordland og landsgjennomsnittet gjør. Helse- og sosialleder sier at noen få ressurskrevende saker vedrørende tiltak utenfor familien gjør stort utslag på statistikken i en såpass liten kommune som Beiarn, men kan utover dette ikke si hvorfor tallene ligger lang høyere enn for sammenlignbare kommuner, Nordland og landsgjennomsnittet.

Som det framkommer av tabellene svinger tallene mye opp og ned fra år til år. Dette er naturlig å forvente i en såpass liten kommune som Beiarn⁵. Siden antall saker i utgangspunktet vil være lavt vil enhver endring i saksmengde kunne gi relativt store utslag på ulike nøkkeltall.

5. Fungerer organiseringen på en god måte?

5.1 Revisjonskriterier

Ifølge barnevernlovens § 2-1 tredje ledd skal det i hver kommune være en administrasjon med en leder som har ansvaret for oppgavene etter loven. Ifølge barnevernlovens § 3-2 skal barnevernstjenesten sørge for at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer. Dette innebærer samarbeid med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som barneverntjenesten er pålagt etter denne loven.

Fra 01.01.06 ble det også pålagt at kommunene skal innføre internkontrollsystemer innen barnevernet. Ifølge § 5 i forskrift om internkontroll i barnevernet⁶ må internkontrollen dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av barneverntjenestens størrelse, aktiviteter og risikoforhold.

Ifølge forskrift om politiattest § 1 skal alle som ansettes i kommunens barneverntjeneste eller som skal utføre arbeid på barneverntjenestens vegne, jf. lovens § 2-1, legge fram tilfredsstillende politiattest. Den som foretar ansettelsen har ansvaret for at politiattesten blir framlagt.

⁵ Beiarn har ca 1200 innbyggere per 2006.

⁶ FOR 2005-12-14 nr1584: *Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barnevernstjenester.*

5.2 Fakta

Barnevernet i Beiarn er administrativt underlagt helse- og sosialavdelingen i kommunen. Helse- og sosialsjef er administrativt ansvarlig for oppgaver knyttet til barnevernet. Kommunen har en 50 % stilling som sosialkonsulent/medarbeider med oppgaver knyttet til saksbehandling innen barnevern. Stillingen er besatt av en sosionom. I tillegg har kommunen en sosionomstudent (som også er utdannet lærer) som jobber i 30 % stilling med oppgaver tilknyttet barnevernet. Helse- og sosialleder opplyser videre at kommunen i perioder også er avhengig av ekstern veiledning, hvor det benyttes blant annet advokat og assistanse fra fylkesmannen. Det er også etablert et samarbeid med to andre Salten kommuner (Meløy og Gildeskål). Kommunene møtes ca 4 ganger i året. Dette er et samarbeid kommunen har god erfaring med. I enkeltsaker er det også behov for samarbeid med andre sektorer og forvaltningsnivåer. Disse innbefatter helsesøster, skole, NAV-trygd samt kulturetaten.

Beiarn kommune har foreløpig ikke etablert skriftlige internkontrollsystemer. Vi får opplyst at dette skyldes sykdom blant ansatte. Helse- og sosialleder opplyser at kommunen rammes hardt ved sykemeldinger i og med at bare en halv stilling er knyttet til saksbehandling i barnvernet. Saksbehandling har derfor blitt prioritert på bekostning av andre administrative oppgaver, som utarbeidelse av skriftlige internkontrollsystemer. Kommunen er imidlertid i kontakt med RKK (Regional Kommune Kompetanse), og har søkt midler om samarbeid og ekstern veiledning i forbindelse med utarbeidelse og innføring av internkontrollsystemer. Siden kommunen for tiden er uten helse- og sosialleder⁷ må arbeidet med innføring av skriftlige internkontrollsystemer ifølge rådmannen vente til denne stillingen er besatt⁸.

Helse- og sosialleder opplyser at de er kjent med kravet om at det skal foreligge politiattester for ansatte (og eventuelt andre som utfører arbeid på barneverntjenestens vegne) i kommunens barneverntjeneste. Politiattester foreligger for alle som jobber i barnevernet samt andre som utfører arbeid på barneverntjenestens vegne.

5.3 Vurderinger

Beiarn kommune har en leder (helse- og sosialsjef⁹) som har ansvaret for oppgavene som følger av barnevernloven, og kommunen har etter revisjonens vurdering også gode rutiner knyttet til samarbeid med andre sektorer og forvaltningsnivåer. Lovkravene som følger av barnevernlovens § 2-1 tredje ledd samt § 3-2 anses derfor som oppfylt.

Det er etter revisjonens vurdering forståelig at en liten kommune som Beiarn, med bare en halv stilling knyttet til saksbehandling innen barnevernet, vil rammes hardt ved sykdomstilfeller, og at saksbehandling derfor har blitt prioritert på bekostning av blant annet innføring av internkontrollsystemer. Internkontrollsystemer skulle uansett vært etablert innen 01.01.06, og lovens krav kan derfor ikke anses å være oppfylt på dette området.

⁷ Stillingen som helse- og sosialleder var besatt da revisjonen startet, men ble ubesatt før revisjonen ble avsluttet.

⁸ Kommunen regner med at stillingen blir besatt i oktober. Inntil videre har kontorsjef (som for øvrig også er tidligere helse- og sosialsjef) ansvaret for oppgavene etter loven, jf barnevernlovens § 2-1 tredje ledd.

⁹ For tiden kontorsjef.

Lovens krav vedrørende politiattester anses å være oppfylt.

6. Hvordan ivaretas kompetanseutvikling for de ansatte i barnvernet?

6.1 Revisjonskriterier

Ifølge "Lov om barneverntjenester" § 2-1 har kommunen ansvar for nødvendig opplæring av barneverntjenestens personell.

Av internkontrollforskriftens § 4 punkt b-d utledes følgende revisjonskriterier:

- Kommunen skal sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter.
- Kommunen skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innen fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll.
- Kommunen skal sørge for at arbeidstakere og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes.
- Kommunen skal gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten.

6.2 Fakta

Av helse- og sosialleder får vi opplyst at tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter sikres gjennom bestilling av nødvendig materiell. Kursing, samarbeid med andre kommuner i Salten (Meløy og Gildeskål), advokathjelp der dette er nødvendig, samt forsikring om tilstrekkelig kompetanse før ansettelser, sikrer ifølge helse- og sosialleder også at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innen fagområdet. Kommunen medgir samtidig at det blant annet på grunn av sykdom har vært for lite tid til kursing de siste åra, selv om dette er ansett som et prioritert område. Blant annet har det vært et mangelfyllt kurstilbud for tilsynsfører¹⁰. Når det gjelder barneverntjenestens internkontrollsystemer er som nevnt disse så langt ikke skriftliggjort (jf. kapittel 5.2).

På spørsmål om kommunen sørger for at arbeidstakere og oppdragstakere medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes får vi opplyst at kommunen har en jevnlig uformell dialog med tilsynsfører og fosterhjemmene. Beiarn kommune er en liten kommune (ca 1200 innbyggere). Det er få barnevernssaker, få fosterhjem og *en* tilsynsfører. Kommunen opplyser at de kjenner de få oppdragstakerne de har meget godt. Dette gjør det enkelt å opprettholde en jevnlig og god dialog og det faller også naturlig at dialogen er av en uformell art.

¹⁰ Kommunen har *en* tilsynsfører (med spesialpedagogisk utdanning).

Kommunen opplyser at de satser på en uformell og kontinuerlig dialog med (biologiske) foreldre, fosterforeldre og barna (i de tilfeller der det er aktuelt) for å kunne gjøre bruk av deres erfaringer for å forbedre barneverntjenesten, men poengterer at dette også avhenger av en god dialog med de involverte. Samtidig satses det også bevist på en lavest mulig inngrepen fra kommunenes side.

6.3 Vurderinger

Det er revisjonens inntrykk at kommunen har rutiner for å sikre tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter. Forøvrig vil også tilgang til Internet sikre tilgang til oppdaterte lover, forskrifter, veiledere med mer. Videre bør samarbeid med andre kommuner, advokathjelp, samt forsikring om tilstrekkelig kompetanse før ansettelser sikre at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innen fagområdet. Revisjonen registrerer imidlertid at det, som kommunen selv poengterer, har vært et noe mangelfullt kurstilbud de siste åra.

Medvirkning blant arbeidstakere og oppdragsgivere ser ut til å gjennomføres uten problemer, og kommunen gjør bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten gjennom å forsøke å opprettholde en kontinuerlig og uformell dialog med de involverte der dette lar seg gjøre. Muligens kunne det vært hensiktsmessig å få formalisert en ordning hvor arbeidstakere og oppdragsgivere jevnlig møtes i form av samlinger¹¹. På den annen side er Beiarn en liten kommune med få saker og få involverte parter, noe som gjør det mindre komplisert å opprettholde en uformell dialog.

Når det gjelder internkontrollsystemer er som nevnt disse foreløpig ikke skriftliggjort (jf kapittel 5). Ingen av punktene b-d i internkontrollforskriftens § 4 kan derfor sies å være fullt ut oppfylte. Innføring av internkontrollsystemer bør kunne sikre en formalisering og skriftliggjøring av rutiner knyttet til ivaretagelse av kompetanseutviklingen innen barnevernet. Det følger av forskrift om internkontroll § 5 at denne må kunne dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av barneverntjenestens størrelse, aktiviteter og risikoforhold. Beiarn er en liten kommune med få ansatte, og partene kjenner hverandre godt. Det faller nok derfor naturlig å ha en noe uformell dialog, med noe mindre krav til formalisering og skriftliggjøring sammenlignet med større kommuner. Innføring av internkontrollsystemer bør imidlertid kunne sikre en viss formalisering og skriftliggjøring. Ivaretagelsen av kompetanseutvikling vil slik kunne dokumenteres. Eventuell fare for svikt og mangel på oppfyllelse av myndighetskrav vil lettere kunne avdekkes, også av kommunen selv, og eventuelle forbedringsmuligheter vil kunne komme klarere fram.

¹¹ Eksempelvis har Fauske, Sørfold og Saltdal en formalisert ordning hvor kommunene 6 ganger i året har en kveldssamling hvor blant annet fosterforeldrene i kommunene er til stede. I tillegg deltar minst en ansatt fra barneverntjenesten i hver kommune på disse samlingene.

7. Overholdes tidsfrister for meldinger og undersøkelser?

7.1 Revisjonskriterier

Ifølge barnevernloven skal alle meldinger til barnevernet registreres og vurderes. Ifølge § 4-2 skal alle innkomne meldinger gjennomgås og vurderes senest innen 7 dager, og henlegges eller følges opp med undersøkelser etter § 4-3. I henhold til § 6-9 skal en undersøkelse etter § 4-3 gjennomføres snarest, og senest innen tre måneder¹². En undersøkelse er gjennomført når barneverntjenesten har truffet vedtak om tiltak eller saken er besluttet henlagt¹³. Oversittelse av fristen kan medføre mulkt, jf. barnevernlovens § 6-9.

7.2 Fakta

Tabell 7.2 viser fristoverskridelser for meldinger og undersøkelser for 2005 og første halvår 2006 samt fristoverskridelser for undersøkelser for årene 2004, 2005 og første halvår 2006.

Tabell 7.2

Overholdelse av tidsfrister	1. halvår 2004	2. halvår 2004	1. halvår 2005	2. halvår 2005	1. halvår 2006
Mottatte meldinger	-	-	4	6	0
Overskridelser (7 dagers frist)	-	-	2	0	0
Undersøkelser	1	2	4	2	4
Overskridelser (3 mnd frist)	0	0	0	2	4

Kilde: Barnvernets rapportering til fylkesmannen.

7.3 Vurderinger

Tabell 7.2 viser at fristen for avgjørelse om hvorvidt meldinger skal henlegges eller undersøkelse iverksettes ble overskredet i to av fire tilfeller 1. halvår 2005. Når det gjelder kravet om at undersøkelser skal være gjennomført innen tre mnd etter at avgjørelse om undersøkelse er truffet, var det ingen overskridelser fra og med 1. halvår 2004 til 1. halvår 2005. Når det gjelder 2. halvår 2005 og 1. halvår 2006 ble fristen overskredet i til sammen seks av seks mulige tilfeller. Ifølge helse- og sosialleder har dette bemanningsmessige årsaker. På grunn av sykdom har den ene stillingen innen saksbehandling i barnevernet (50 % stilling) i perioder vært ubesatt. Helse- og sosialleder opplyser at de rammes hardt ved eventuell sykdom siden barneverntjenesten er såpass liten som den er. Vi får videre opplyst at dette ikke dreier seg om lange overskridelser. I henhold til barnevernlovens § 6-9 kan fristen i særlige tilfeller være på 6 mnd. Ingen av overskridelsene var på over seks mnd, og kommunen fikk heller ingen anmerkninger fra fylkesmannen. Etter revisjonens mening må det trolig kunne anses som et "særlig tilfelle" at tjenesten i perioder har vært uten saksbehandler på grunn av sykdom. Tallene viser også at det ikke har vært noen

¹² I særlige tilfeller kan fristen være seks måneder.

¹³ I de tilfeller tiltaket hører under fylkesnemdas myndighetsområde etter barnevernlovens kapittel 7. regnes undersøkelsen som gjennomført når barneverntjenesten har framlagt forslag til tiltak for fylkesnemda i henhold til § 7-3.

overskridelser vedrørende undersøkelser for 2004 og første halvår 2005. Imidlertid var det som nevnt overskridelser i 2 av 4 tilfeller knyttet til meldinger første halvår 2005.

8. Skjer saksbehandlingen i tråd med lover og forskrifter?

8.1 Generelt

Forvaltningslovens generelle regler om saksbehandlings enkelte ledd gjelder også for den delen av forvaltningen som utøves av barnevernet. Etter barnevernlovens § 6-1 skal alle avgjørelser som gjelder ytelser og tjenester etter barnevernloven alltid regnes som enkeltvedtak.

8.2 Revisjonskriterier

Ifølge forvaltningslovens § 25 første ledd skal det i begrunnelsen for vedtaket vises til de regler vedtaket bygger på. I den utstrekning det er nødvendig for å sette parten i stand til å forstå vedtaket, skal begrunnelsen også gjengi innholdet av reglene eller den problemstilling vedtaket bygger på.

Etter barnevernlovens § 6-5 første ledd kan enkeltvedtak som barneverntjenesten har truffet påklages til fylkesmannen. I henhold til forvaltningslovens § 27 tredje ledd, skal det i vedtaket opplyses om klageadgang, klagefrist, klageinstans, om fremgangsmåten ved å klage og om retten etter § 18, jf § 19 til å se sakens dokumenter.

Barneverntjenesten kan etter barnelovens § 4-4 iverksette hjelpetiltak for barn som har behov for det. Når det er truffet hjelpetiltak etter § 4-4 eller omsorgsovertakelse skal det etter barnevernlovens § 4-5 utarbeides en tiltaksplan. Tiltaksplanen skal være tidsavgrenset. Planen skal redegjøre for hvilke tiltak som er satt i verk, formålet med tiltakene og videre plan for oppfølging av tiltakene. I de tilfeller der fylkesnemda har vedtatt omsorgsovertakelse, følger det av barnevernlovens § 4-15, tredje ledd, at barneverntjenesten allerede ved omsorgsovertakelsen skal vedta en plan for barnets omsorgssituasjon (omsorgsplan). Planen skal angi hovedformålet med omsorgsovertakelsen, omsorgsovertakelsen forventede varighet, hvor barnet skal plasseres samt hvilken kontakt barnet skal ha med foreldrene.

8.3 Fakta

Mange av saksmappene inneholder flere vedtak om ulike hjelpetiltak. Vi har valgt ut det nyeste vedtaket i hver saksmappe for nærmere gjennomgang. De 6 vedtakene vi har sett på gjelder:

- Besøkshjem. Innvilgelse av besøkstur.
- Vedtak om midlertidig ivaretagelse av daglig omsorg.
- Plassering i fosterhjem som hjelpetiltak (frivillig plassering).

- Innvilgelse av støttekontakt (Videreføring av hjelpetiltak)
- Hjelpetiltak i hjemmet (med veiledning).
- Hjelpetiltak (fritidsaktiviteter).

Samtlige vedtak viser i begrunnelsen til de regler det er bygget på.

Samtlige vedtak gjengir problemstillingen vedtaket bygger på. I saken som omhandler (frivillig) plassering i fosterhjem er det også lagt ved et eget vedlegg med mer inngående opplysninger om saken.

Samtlige vedtak opplyser om klageadgang, klagefrist, klageinstans samt fremgangsmåten ved å klage. Ingen av vedtakene opplyser om retten til å se sakens dokumenter.

Når det er truffet hjelpetiltak etter § 4-4 eller omsorgsovertakelse skal det som nevnt utarbeides en tiltaksplan, jf barnevernlovens § 4-5. Det er truffet hjelpetiltak etter § 4-4 i alle seks vedtak vi har sett på. I *en* av disse sakene er det utarbeidet tiltaksplan. Vi får opplyst at noen tiltaksplaner er under utarbeidelse. Den tiltaksplanen som foreligger er tidsavgrenset, redegjør for hvilke tiltak som er satt i verk, formålet med tiltakene og videre plan for oppfølging av tiltakene.

Fylkesnemda har vedtatt omsorgsovertakelse for tre barn. I to av tilfellene er det utarbeidet en omsorgsplan. De omsorgsplanene som foreligger angir hovedformålet med omsorgsovertakelsen, omsorgsovertakelsen forventede varighet, hvor barnet skal plasseres og hvilken kontakt barnet skal ha med foreldrene. I et tilfelle er det enda ikke utarbeidet noen omsorgsplan (imidlertid er det utarbeidet en individuell plan). Vi får opplyst at omsorgsplanen er under utarbeidelse.

8.4 Vurderinger

Vår gjennomgang av saksmapper viser at saksbehandlingen på enkelte områder er i tråd med lover og forskrifter, mens den på andre områder har klare mangler.

Samtlige vedtak viser i begrunnelsen til de regler det er bygget på. Samtlige vedtak gjengir også problemstillingen vedtaket bygger på. Etter revisjonens vurdering er problemstillingene i vedtakene gjengitt i tilstrekkelig grad til at vedtakene er fullt ut forståelige. Lovkravene som følger av forvaltningslovens § 25 første ledd anses derfor å være oppfylt.

Det er i samtlige vedtak opplyst om klageadgang, klagefrist, klageinstans og om fremgangsmåten ved å klage. Derimot er det ikke i noen av vedtakene opplyst om retten til å se sakens dokumenter. Lovkravene som følger av forvaltningslovens § 27 tredje ledd er derfor å anse som bare delvis oppfylte.

Det er etter revisjonens vurdering kritikkverdig at det bare i et av de seks tilfellene der det er truffet hjelpetiltak etter § 4-4, foreligger en ferdig utarbeidet tiltaksplan (selv om noen flere riktignok er under utarbeidelse). Lovkravene vedrørende utarbeidelsen av den tiltaksplanen som foreligger er oppfylt. Planen er tidsavgrenset, redegjør for hvilke tiltak som er satt i verk, formålet med tiltakene og videre plan for oppfølging av tiltakene.

Det kan ikke anses som tilfredsstillende at det i et tilfelle der fylkesnemda har vedtatt omsorgsovertakelse enda ikke er utarbeidet en omsorgsplan. Denne skal vedtas allerede ved omsorgsovertakelse. Denne opplyses imidlertid å være under utarbeidelse. Lovens krav vedrørende selve utarbeidelsen av de omsorgsplanene som foreligger er etter revisjonens vurdering oppfylt, da disse angir hovedformålet med omsorgsovertakelsen, omsorgsovertakelsen forventede varighet, hvor barnet skal plasseres og hvilken kontakt barnet skal ha med foreldrene.

9. Hvordan fungerer oppfølgingen av fosterhjem?

9.1 Generelt

En kommune kan etter barnevernloven reise sak om omsorgsovertakelse for fylkesnemda for sosiale saker. Nemda kan vedta omsorgsovertakelse dersom den finner grunnlag for dette. Etter at omsorgsovertakelse er vedtatt skal barnet ifølge barnvernlovens § 4-14 plasseres i fosterhjem, institusjon eller i en opplærings- eller behandlingsinstitusjon dersom barnet er funksjonshemmet. Kommunen som har reist sak om omsorgsovertakelse kalles omsorgskommunen¹⁴. Etter at en eventuell plassering i fosterhjem er foretatt vil omsorgskommunen fortsatt ha ansvaret for oppfølgingen av barnet¹⁵.

9.2 Revisjonskriterier

For barn plassert i fosterhjem skal barneverntjenesten etter barnevernlovens § 4-22 fjerde ledd oppnevne en tilsynsfører. Ifølge forskrift om fosterhjem §§ 8 og 9 skal tilsyn utføres så ofte som forholdene i det enkelte tilfelle gjør det nødvendig, men minst 4 ganger per år¹⁶. Etter § 9 fjerde ledd skal det utarbeides en rapport etter hvert tilsyn. Rapporten skal sendes til barneverntjenesten i den kommunen som har ansvaret for at det blir ført tilsyn¹⁷.

I henhold til forskrift om fosterhjem § 7 skal barneverntjenesten besøke fosterhjemmet minimum 4 ganger i året¹⁸.

Ifølge barnevernlovens § 4-1 heter det at det skal legges vekt på å gi barnet en stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i omsorgen. Dette vil blant annet innbefatte at bytte av saksbehandlere, tilsynsførere og fosterhjem, i den grad dette lar seg gjennomføre, begrenses til et minimum.

¹⁴ Kommunen der fosterhjemmet ligger, kalles fosterhjems kommunen.

¹⁵ Ifølge forskrift om fosterhjem § 2 er det statlig regional barnevernmyndighet som har ansvaret for at fosterhjemmene får nødvendig opplæring og generell veiledning.

¹⁶ Dersom barneverntjenesten vurderer forholdene i fosterhjemmet som gode, og barnet samtykker, kan barneverntjenesten vedta at tilsynet skal reduseres til minimum 2 ganger i året for barn som er fylt 15 år og som har vært plassert i fosterhjemmet i mer enn 2 år.

¹⁷ Det skal sendes en kopi til barneverntjenesten i omsorgskommunen dersom det ikke er den som har ansvaret.

¹⁸ Dersom barneverntjenesten vurderer forholdene i fosterhjemmet som gode kan barneverntjenesten vedta (skriftlig) at antall besøk skal reduseres til minimum 2 ganger i året for barn som har vært plassert i fosterhjem i mer enn 2 år.

Ifølge barnevernlovens § 4-19 heter det at barn og foreldre, hvis ikke annet er bestemt, har rett til samvær med hverandre. Det bør derfor legges til rette for at barnet, i den grad det er mulig og ønskelig, har en stabil og jevnlig kontakt med sine biologiske foreldre.

9.3 Fakta

Alle tre barna som er plassert i fosterhjem i Beiarn kommune har fått oppnevnt en tilsynsfører. Revisjonen har sett på om det har vært ført tilsyn et tilstrekkelig antall ganger (minimum 4), og om det foreligger tilsynsrapporter fra disse tilsynene, for året 2006. Det foreligger 4 tilsynsrapporter for 2006 for hvert av barna som er plassert i fosterhjem.

Barneverntjenestens har besøkt fosterhjemmene 2 ganger hver i 2006.

Vi har vurdert hvor stabile omsorgs- og kontaktpersoner barna har hatt ved å se på hvor mange saksbehandlere, fosterhjem og tilsynsførere hvert enkelt barn har hatt siste tre år. De tre barna som er plassert i fosterhjem har alle hatt samme fosterhjem og samme tilsynsfører siste tre år. For to av barna har det vært et skifte i saksbehandler siste tre år. For et av barna har det i løpet av de siste tre årene vært en periode på ca 10 mnd hvor barnet hadde en annen saksbehandler. Dette skyldtes sykdom hos saksbehandler. Utover dette har barnet hatt samme saksbehandler.

Helse- og sosialleder opplyser at det i fylkesnemdas vedtak som regel skisseres en samværsordning mellom barn og biologiske foreldre, og at kommunen forholder seg til denne. Vi har sett på om kommunen har forholdt seg til fylkesnemdas vedtak vedrørende samværsordning for 2006. For et av fosterhjemsbarna foreligger det en kalender med en oversikt over samværene i 2006. Denne viser at samværene er i overensstemmelse med fylkesnemdas vedtak. Det foreligger ingen rapporter fra de enkelte tilsyn. For et annet av fosterhjemsbarna kunne kommunen ikke framskaffe noen oversikt over de tilsynene som hadde vært i 2006. Derimot foreligger det brev som viser forslag til fremtidige besøksdatoer (for 2006). For det tredje fosterhjemsbarnet foreligger det ingen skriftlig samværsordning eller noen dokumentasjon på samvær.

9.4 Vurderinger

Vår gjennomgang viser at alle barna har fått oppnevnt en tilsynsfører og at det har vært foretatt minst 4 tilsyn per barn siste år (2006). Det foreligger også en rapport for hvert enkelt tilsyn. Lovverket vedrørende tilsynsfører, tilsyn og rapportskriving anses derfor som oppfylt.

Når det gjelder barneverntjenestens tilsyn med fosterhjemmene er det som nevnt bare gjennomført 2 tilsyn per fosterhjem i 2006. Kommunen opplyser at de har tolket loven dit hen at barneverntjenesten bare skal besøke fosterhjemmene to ganger i året. Forskrift om fosterhjem § 7 er imidlertid klar på at barneverntjenesten i utgangspunktet skal gjennomføre

4 besøk i året i fosterhjemmene, med mindre det ikke foreligger et vedtak om at tilsynet skal reduseres til minimum 2 ganger i året¹⁹. Det foreligger ingen slike vedtak.

Det har vært noen få bytter i saksbehandlere for barna. Utover dette har barna hatt samme fosterhjem og samme tilsynsfører siste tre år. Samlet sett ser derfor barna ut til å ha en relativt stabil voksenkontakt og god kontinuitet i omsorgen.

Kommunen opplyser at de forholder seg til fylkesnemdas vedtak der denne skisserer en samværsordning mellom barn og biologiske foreldre. Det foreligger imidlertid generelt manglende skriftlig dokumentasjon på dette området. Det kan derfor ikke dokumenteres at § 4-19, vedrørende barna og foreldrenes rett til samvær med hverandre, i tilstrekkelig grad er oppfylt, eller er i tråd med fylkesnemdas vedtak.

10. Konklusjoner

Gjennomgangen av barneverntjenesten i Beiarn kommune viser at lovkravene på en del områder i stor grad kan anses som oppfylt. Samtidig er det også klare mangler på enkelte områder.

Hvordan har ressurs og saksutviklingen vært?

Tall for ressurs- og saksutvikling varierer mye fra år til år. Dette er naturlig å forvente i en såpass liten kommune som Beiarn. Siden antall saker i utgangspunktet vil være lavt vil enhver endring i saksmengde kunne gi relativt store utslag på ulike nøkkeltall. Det er derfor vanskelig og trolig lite hensiktsmessig å trekke noen konklusjoner basert på KOSTRA-tall.

Fungerer organiseringen på en god måte?

Internkontrollsystemer er ikke skriftliggjort. Disse skulle etter lovverket vært etablert innen 01.01.06. Rådmannen presiseres at barneverntjenesten ikke er uten rutiner og systemer som sikrer kontroll og forsvarlig saksbehandling og drift, men at disse i liten grad er oppsummert og skriftliggjort. Utover dette ser organiseringen ut til å fungere bra. Lovens krav vedrørende politiattester anses å være oppfylt, og kommunen har etter revisjonens vurdering også gode rutiner knyttet til samarbeid med andre sektorer og forvaltningsnivåer.

Hvordan ivaretas kompetanseutvikling for de ansatte i barnevernet?

Kompetanseutvikling ser ut til å i all hovedsak være godt ivaretatt, selv om det har vært et noe mangelfullt kurstilbud de siste åra. En viss formalisering og skriftliggjøring ville imidlertid lettere kunne avdekke eventuell fare for svikt og mangel på oppfyllelse av myndighetskrav, og eventuelle forbedringsmuligheter vil kunne komme klarere fram.

Overholdes tidsfrister for meldinger og undersøkelser?

Kommunen har hatt noen overskridelser de siste par årene vedrørende tidsfrister for meldinger og undersøkelser. Ifølge kommunen skyldes dette perioder med bemanningsproblemer grunnet sykdom.

¹⁹ Dette kan vedtas for barn som er fylt 15 år og som har vært plassert i fosterhjemmet i mer enn 2 år, dersom barneverntjenesten vurderer forholdene i fosterhjemmet som gode, og barnet samtykker.

Skjer saksbehandlingen i tråd med lov og forskrifter?

Gjennomgangen gir et delt bilde. På enkelte områder er saksbehandlingen i tråd med lover og forskrifter. På andre områder ikke. Det vi først og fremst finner å bemerke er at det i bare ett av seks tilfeller vi har sett nærmere på, hvor det er truffet hjelpetiltak etter § 4-4, foreligger en ferdig utarbeidet tiltaksplan. Det foreligger altså klare brudd på barnevernlovens § 4-5, som sier at tiltaksplan skal utarbeides der det er vedtatt hjelpetiltak etter § 4-4. Ingen av de skriftlige vedtakene vi har sett nærmere på opplyser om retten til å se sakens dokumenter. Kommunen opplyser imidlertid at dette nå er rettet opp i.

Hvordan fungerer oppfølgingen av fosterhjem?

Lovverket vedrørende tilsynsfører, tilsyn og rapportskriving er overholdt. Fosterhjemsbarna ser også ut til å ha en stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i omsorgen. Barneverntjenestens har imidlertid bare gjennomført 2 tilsyn per fosterhjem i 2006, og ikke 4 slik lovverket sier. Ifølge kommunen skyldes dette en feiltolkning av loven, og vil bli rettet opp i. Videre kan kommunen etter revisjonens vurdering ikke dokumentere at barnevernlovens § 4-19, vedrørende barna og foreldrenes rett til samvær med hverandre, i tilstrekkelig grad er oppfylt, og i tråd med fylkesnemdas vedtak.

11. Anbefalinger

Revisjonen anbefaler at kommunen, så snart ny helse- og sosialleder er tilsatt, prioriterer skriftliggjøring av internkontrollsystemer. Samtidig bør ikke dette prioriteres foran nødvendig saksbehandling, herunder utarbeidelse av tiltaksplaner der hjelpetiltak er truffet samt gjennomføring av minst 4 årlige tilsyn i fosterhjemmene. Kommunen bør derfor også vurdere hvorvidt de har en bemanning i barneverntjenesten som muliggjør begge deler. Videre bør kommunen sørge for at det i tilstrekkelig grad dokumenteres at barnevernlovens § 4-19, vedrørende barna og foreldrenes rett til samvær med hverandre, oppfylles.

12. Rådmannens uttalelse

Rådmannen uttaler at manglende dokumenterte internkontrollsystemer tas til etterretning og vil bli rettet opp så snart kontoret er bemannet slik det skal være²⁰. Det presiseres at barneverntjenesten ikke er uten rutiner og systemer som sikrer kontroll og forsvarlig saksbehandling og drift, men at disse i liten grad er oppsummert og skriftliggjort.

Angående overskridelser av tidsfrister uttaler rådmannen at materialet er svært tynt, og ser derfor ingen grunn til å kommentere dette spesifikt.

Rådmannen opplyser at manglende opplysninger i vedtakene om retten til å se sakens dokumenter er ordnet opp i. Det opplyses videre at administrasjonen er i ferd med å forbedre seg angående avdekking av manglende tiltaksplaner og omsorgsplaner²¹. For øvrig opplyser rådmannen at det er betryggende å se at saksbehandlingen i all hovedsak er i tråd med regelverket.

²⁰ Kommunen er for tiden uten helse- og sosialleder. Det er ventet at ny helse- og sosialsjef tiltrer i oktober.

²¹ Samtidig anmerkes det, med henvisning til advokat Arne Hagas lærebok "Barnevernloven – kommentert ut fra praksis" at planer i tilskytning til alle hjelpetiltak ikke alltid er hensiktsmessig.

Rådmannen erkjenner at kommunen har feiltolket regelverket når det gjelder kravet om minimum 4 årlige besøk i fosterhjemmet av barneverntjenesten, og at lovverket for ettertiden vil bli overholdt.

Rådmannen opplyser at han finner det merkelig at barn og foreldres samværsrett iht. barnevernlovens § 4-19 ikke er godt nok dokumentert, og mener, etter å ha sjekket forholdene i et utvalg av saker, at det er grunn til å tro at dette gjelder akkurat de sakene revisjonen så på i undersøkelsen. Det uttales likevel at kommunen vil stramme inn på dette.

Rådmannens uttalelse foreligger i sin helhet i vedlegg.

Deres dato:
Deres ref.:
Gradering: /

Objektkode: /
Emnekode: P F4

Salten Kommunerevisjon
Postboks 140
8201 FAUSKE

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT BARNEVERN - RÅDMANNENS TILSVAR

Forvaltningsrevisjonsrapporten på området barnevern er gjennomgått av rådmannen og fungerende helse- og sosialsjef Dagfinn Mathisen i fellesskap. Generelt er det positivt at det settes fokus på de ulike forvaltingsområdene og at et så vidt følsomt tjenestoområde som barnevern er blitt vurdert. Det statistiske materialet blir imidlertid svært tynt, slik at det kan være vanskelig å trekke bastante reliable konklusjoner på de problemstillinger som belyses. Rådmannen vil derfor kommentere problemstillingene som følger:

Saksutviklingen og ressursbruk:

KOSTRA-tallene vurderes av meg som et ubrukelig instrument for styring av ressurser til barnevernsområdet. Saksantallet og det faktum at sosialkontorets ansatte jobber parallelt med andre saksområder minst like mye som barnevern, gjør at rapporteringen til KLOSTRA om ressursbruk kan bli noe unøyaktig. Dette bekymrer ikke. Hvis kommunen hadde hatt store restanser og ikke klart å holde lovpålagte tidsfrister ville det gitt grunn til bekymring. Ut fra at kommunen er liten og oversiktlig og har gode fagfolk i barnehage og på skolene i tillegg til på sosialkontoret, finner jeg det rimelig å anta at kommunen fanger opp de tilfeller/saker som kan ha alvorlig karakter. Det er svært viktig å ha tilgjengelig og oppdatert kompetent personell å sette inn på saksområdet og det mener jeg kommunen har klart til nå. Vi har også gode utsikter til å sikre nødvendig kompetanse for fremtidens behov. Økonomiske ressurser for å følge opp enkeltsaker har ikke vært noe problem av betydning til dags dato og ventes heller ikke å få det fremover.

Organiseringen:

Her er det nevnt at kommunen bare har en halv stilling knyttet til saksbehandling innen barnevernet. De totalt 2,3 stillingene som kontoret i en normalsituasjon rår over vil til enhver tid bli brukt på de saksfelt der behovet er størst. Ellers ingen kommentarer.

Kompetanseutviklingen for ansatte:

Forholdet til manglende dokumenterte intern-kontrollsystemer tas til etterretning og vil bli rettet på så snart kontoret igjen er bemannet slik det skal være. Kontoret er ikke uten rutiner og systemer som sikrer kontroll og forsvarlig saksbehandling og drift, men disse er i liten grad oppsummert og skriftliggjort, slik at kritikken er berettiget. En viss kontinuitet personellmessig og relativt få saker innen fagområdet gjør likevel at manglene ikke ventes å få alvorlige følger. Til orientering venter vi at ny helse- og sosialsjef tiltrer ca. 15. oktober

då. Fra da av og frem til 1. august 2008, vil kontoret ha 3,0 stillinger.

Overholdelse av tidsfrister:

Materialet er svært tynt. Jeg ser ingen grunn til å kommentere annet enn det som er gjort i innledning og under punktet om saksutvikling og ressursbruk.

Skjer saksbehandling etter lov/forskrift:

Opplysninger om innsynsretten er det allerede ordnet opp i. Ellers er det betaryggende for rådmannen å se at saksbehandlingen i all hovedsak er i tråd med regelverket. Manglende planer er avdekt og administrasjonen er i ferd med å forbedre dette punktet. Det anmerkes dog at planer i tilknytning til alle hjelpetiltak ikke alltid er hensiktsmessig. Fra Advokat Arne Hagas lærebok, Barnevernloven – kommentert ut fra praksis s.56 3. avsnitt siteres: *”Det er for øvrig noe livdsfjernt over en bestemmelse som etter ordlyden innebærer at foreldre som for eksempel søker om økonomisk støtte for et engangstilfelle skal følges opp med en plan for virkning og oppfølging. Det må derfor fortolkes inn en begrensning til ordlyden om at bestemmelsen bare gjelder løpende tiltak av lengre varighet, fordi en plan ellers ikke vil kunne få noen funksjon. Det ville derimot føre til unødige ekstra byråkrati for barnevernet.”*

Oppfølging av fosterhjem:

Her har forvaltningsrapporten avslørt en kommunal feiltolking av lovverket. For ettertiden vil vi besørge minimum 4 besøk fra tilsynsfører (ivaretar barnets interesser) og 4 besøk fra barnevernet (ivaretar fosterhjemmets interesser). Det er viktig for meg å kommentere at besøkstallet fra tilsynsfører og barnevern neppe har vært så lavt at fosterhjemsbarn eller fosterhjem har lidd noen direkte last. Rådmannen har tillit til at det er en så god dialog mellom så vel barn som fosterhjem og våre tjenesteytere, at behov blir fanget opp og innholdet i tjenestene korrigert i den grad det er nødvendig.

Når det gjelder momentet om at barn og foreldres samværsrett iht. barnevernslovens §4-19 ikke er godt nok dokumentert, så finner jeg dette noe merkelig. Rådmannen har sjekket forholdet i et utvalg av sakene og mener samværsretten er dokumentert. Her har jeg grunn til å tro at vi hadde et lite etterslep og ikke kunne dokumentere dette godt nok i akkurat de sakene revisjonen så på ved undersøkelsen. Uansett er kommunen gjort oppmerksom på forholdet og vil stramme dette inn.

Avslutning:

Forvaltningsrevisjonen har vært nyttig og lærerik for vår del. Vi takker for at det er påvist forbedringsområder og er allerede godt i gang med å rette opp de fleste forholdene. Oppbygging og dokumentasjon av internkontrollen på avdelingen må utestå til bemanningen er styrket utpå høsten.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Ole Petter Nybakk
Rådmann